

Rada
Európskej únie

V Bruseli 26. novembra 2021
(OR. en)

14376/21

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0372(CNS)**

**AG 109
INST 426
PE 115
FREMP 278**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	25. novembra 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2021) 732 final
Predmet:	Návrh SMERNICE RADY, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (prepracované znenie)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2021) 732 final.

Príloha: COM(2021) 732 final

V Bruseli 25. 11. 2021
COM(2021) 732 final

2021/0372 (CNS)

Návrh

SMERNICA RADY,

ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (prepracované znenie)

{COM(2021) 733 final} - {SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} -
{SWD(2021) 358 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Je dôležité zabezpečiť, aby migrujúci občania EÚ mohli v kontexte budúcich volieb do Európskeho parlamentu uplatňovať svoje práva vyplývajúce z občianstva EÚ.

Demokracia je jednou z hodnôt, na ktorých je založená Európska únia. Každý občan má právo zúčastňovať sa na demokratickom živote EÚ a rozhodnutia sa majú prijímať podľa možnosti čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi. Občania EÚ sú priamo zastúpení v Európskom parlamente.

Občianstvo EÚ zahŕňa konkrétne demokratické práva. Občania EÚ, ktorí uplatnili svoje právo žiť, pracovať alebo študovať v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi („migrujúci občania EÚ“), majú právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu vo svojom členskom štáte bydliska.

Smernica Rady 93/109/ES stanovuje podrobnosti uplatňovania ich volebných práv vo voľbách do Európskeho parlamentu v ich členskom štáte bydliska.

Komisia v správe o občianstve EÚ za rok 2020¹ vyjadrila svoj zámer navrhnúť aktualizáciu smernice Rady 93/109/ES o práve migrujúcich občanov EÚ voliť a byť volení do Európskeho parlamentu. Cieľom je uľahčiť poskytovanie informácií občanom a zlepšiť výmenu príslušných informácií medzi členskými štátmi vrátane zabránenia viacnásobnému hlasovaniu. Komisia vo svojom pracovnom programe na rok 2021 oznámila legislatívnu iniciatívu na zlepšenie volebných práv migrujúcich občanov EÚ.

Napriek opatreniam, ktoré sú v súčasnosti zavedené, migrujúci občania EÚ naďalej čelia ťažkostiam pri uplatňovaní svojich volebných práv vo voľbách do Európskeho parlamentu. Problémy zahŕňajú ťažkosti pri získavaní správnych informácií o tom, ako voliť a byť volený, zaťažujúce postupy registrácie a vplyv zrušenia registrácie vo voľbách v členskom štáte pôvodu. Konkrétne výmene informácií medzi členskými štátmi o registrovaných voličoch a kandidátoch s cieľom zabrániť viacnásobnému hlasovaniu vo voľbách do Európskeho parlamentu bráni nejednotný rozsah pôsobnosti a lehoty na výmenu a zber údajov.

Touto iniciatívou sa aktualizujú, objasňujú a posilňujú existujúce pravidlá na riešenie problémov, ktorým čelia migrujúci občania EÚ, s cieľom zabezpečiť širokú a inkluzívnu účasť na voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2024, podporiť migrujúcich občanov EÚ pri uplatňovaní ich práv a chrániť integritu volieb.

Tento návrh vychádza z dlhodobých a pravidelných výmen s príslušnými orgánmi členských štátov prostredníctvom špecializovanej skupiny Komisie pre vykonávanie smerníc, expertnej skupiny pre volebné záležitosti a z dvoch ďalších špecializovaných spoločných zasadnutí multidisciplinárnej európskej siete pre spoluprácu v oblasti volieb a expertnej skupiny pre volebné záležitosti.

Ide o iniciatívu v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT).

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Nový impulz pre európsku demokraciu je prioritou Komisie, ako oznámila predsedníčka von der Leyenová v politických usmerneniach Komisie na roky 2019 – 2024².

V akčnom pláne pre európsku demokraciu³, ktorý Komisia predstavila 3. decembra 2020, bol oznámený zámer Komisie posilniť ochranu volebných procesov a navrhnúť nový operačný

¹ COM/2020/730 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>.

² [political-guidelines-next-commission_en_0.pdf](#) (europa.eu).

mechanizmus EÚ na posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi a regulačnými orgánmi. Všetky navrhované opatrenia sú v súlade s cieľmi, ktorými sa inšpirovalo rozhodnutie Rady 2018/994 o revízii volebného práva EÚ.

Táto iniciatíva úzko súvisí aj s návrhom na prepracovanie smernice Rady 94/80/ES z 19. decembra 1994⁴ a s prácou, ktorá sa vykonáva na iných iniciatívach v rámci balíka o transparentnosti a demokracii pracovného programu Komisie na rok 2021. Túto iniciatívu bude sprevádzať aj oznámenie, v ktorom jedným z cieľov je podporiť volebnú účasť migrujúcich občanov EÚ.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Návrhom sa zabezpečuje súlad s nariadením EÚ o jednotnej digitálnej bráne⁵, ktorý sa týka prístupu ku kvalitným informáciám, pokiaľ ide o pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá uplatniteľné na občanov, ktorí uplatňujú alebo majú v úmysle uplatňovať svoje práva vyplývajúce z práva Únie v oblasti vnútorného trhu a s dokumentom „Únia rovnosti: stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030“⁶, ktorého cieľom je zaručiť politické práva osôb so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými⁷. Dopĺňa aj ostatné politiky EÚ súvisiace s demokraciou a digitálnym svetom⁸. Cieľom návrhu je rovnaký prístup k riešeniam elektronického hlasovania alebo hlasovania cez internet pre migrujúcich občanov EÚ, čím sa zameriava na lepšiu ochranu ich základných práv a zvyšuje celkovú demokratickú účasť.

Táto iniciatíva je v súlade s právnymi predpismi EÚ o ochrane osobných údajov.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Článkom 20 ZFEÚ sa ustanovuje občianstvo Únie. V článku 20 ods. 2 písm. b) a článku 22 ods. 2 ZFEÚ a v článku 39 Charty základných práv EÚ sa stanovuje, že občania Únie majú právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. V článku 22 ZFEÚ sa stanovuje, že výkon tohto práva podlieha podrobnej úprave, ktorú prijme Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom.

Smernica Rady 93/109/ES stanovuje tieto podrobnosti uplatňovania volebných práv vo voľbách do Európskeho parlamentu.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Volebné práva migrujúcich občanov EÚ zúčastniť sa na voľbách do Európskeho parlamentu sú stanovené v Zmluve o fungovaní Európskej únie ako súčasť ich práv ako občanov Únie. Právny rámec uplatňovania volebných práv migrujúcimi občanmi EÚ zahŕňa interakciu pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel. Únia koná s cieľom uplatňovať zásadu zmluvy,

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o akčnom pláne pre európsku demokraciu, COM(2020) 790 final.

⁴ Smernica Rady 94/80/ES z 19. decembra 1994, ktorou sa ustanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva občanov Únie v komunálnych voľbách v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi.

⁵ [EUR-Lex – 32018R1724 – SK – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁶ [EUR-Lex – 52021DC0101 – SK – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁷ Pozri aj Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorého zmluvnými stranami sú EÚ a členské štáty.

⁸ Pozri akčný plán pre európsku demokraciu, COM(2020) 790 final.

ktorou sa stanovujú volebné práva migrujúcich občanov EÚ, najmä prostredníctvom smernice Rady 93/109/ES.

Keďže cezhraničné záležitosti sú mimo dosahu jednotlivých členských štátov, identifikované problémy nemôžu vyriešiť členské štáty konajúce individuálne. Stanovenie spoločných noriem a postupov týkajúcich sa práva migrujúcich občanov EÚ voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu a noriem a postupov týkajúcich sa výmeny informácií o príslušných voľbách a kandidátoch s cieľom zabrániť viacnásobnému hlasovaniu je možné riadne dosiahnuť len na úrovni EÚ.

- **Proporcionalita**

Navrhované ciele opatrenia neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie dlhodobého cieľa, ktorým je rozvoj a upevňovanie demokracie v EÚ. Zlepšujú a zdokonaľujú rámec, ktorým sa riadi uplatňovanie volebných práv migrujúcich občanov EÚ udelených na základe zmlúv, a lepšie riešia viacnásobné hlasovanie v kontexte volieb do Európskeho parlamentu zlepšením súčasného systému výmeny informácií. Návrh je preto v súlade so zásadou proporcionality.

- **Výber nástroja**

Smernica Rady už obsahuje rozsiahly súbor noriem týkajúcich sa štandardov a postupov uplatňovania volebných práv migrujúcimi občanmi EÚ. Cieľom tohto návrhu je zabezpečiť ciele zmeny v uvedenej smernici Rady, ktoré sú zamerané na riešenie určitých zistených nedostatkov a prekážok, s ktorými sa členské štáty a občania stretávajú. Vzhľadom na potrebu aktualizovať jazyk, zastarané odkazy a ustanovenia je vhodné smernicu Rady prepracovať. Keďže týmto návrhom sa má prepracovať smernica Rady, rovnaký druh právneho nástroja je najvhodnejší.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

S prihliadnutím na existenciu nedávnych správ vydaných Komisiou sa uplatnila výnimka zo zásady „najprv vyhodnotiť“. Z dôkazov jasne vyplýva potreba aktualizovať smernicu 93/109/ES⁹, a to sa v rámci hodnotiaceho postupu považuje za dostatočné. Napokon externá štúdia vypracovaná na podporu posúdenia vplyvu obsahuje aj prvky hodnotenia existujúceho právneho rámca¹⁰.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Pri príprave tohto návrhu viedla Komisia intenzívny dialóg a konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami.

⁹ Správa o voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019 a správa o občianstve za rok 2020. Smernica takisto bola raz zmenená (smernica Rady 2013/1/EÚ z 20. decembra 2012).

¹⁰ Štúdia uskutočnená v roku 2021 na podporu prípravy posúdenia vplyvu potenciálnej politickej iniciatívy EÚ na podporu širokej a inkluzívnej účasti migrujúcich občanov EÚ na voľbách do Európskeho parlamentu a na komunálnych voľbách v Európe <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> a prílohy k nej <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

Návrh je okrem iného založený na otvorenej verejnej konzultácii¹¹ s občanmi, mimovládnyimi organizáciami a miestnymi a regionálnymi orgánmi, príslušných štúdiách vrátane štúdií z akademickej siete pre občianske práva EÚ¹² a na zisteniach externej štúdie vypracovanej na podporu posúdenia vplyvu vykonaného pred návrhom¹³. Okrem toho sa v ňom zohľadňuje spätná väzba získaná zo špecializovaných konzultácií so zainteresovanými stranami vrátane spätnej väzby od migrujúcich občanov EÚ¹⁴, európskej siete pre spoluprácu v oblasti volieb¹⁵ a expertnej skupiny pre volebné záležitosti¹⁶. Doplnil sa o závery príslušných projektov financovaných v rámci programov Práva, rovnosť a občianstvo¹⁷ a „Európa pre občanov“¹⁸ a o priamu spätnú väzbu od občanov EÚ, ktorú získala Komisia a Európsky parlament.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Návrh vychádzal zo zdrojov odborných znalostí. Tieto zdroje informácií zahŕňali odborné konzultácie s expertnou skupinou Komisie pre volebné záležitosti a európskou sieťou pre spoluprácu v oblasti volieb.

Dňa 28. januára 2021 a 10. júna 2021 sa konali dve spoločné zasadnutia európskej siete pre spoluprácu v oblasti volieb a expertnej skupiny pre volebné záležitosti. O otázkach, ktoré boli predmetom diskusií na týchto dvoch spoločných zasadnutiach, sa už vo veľkej miere diskutovalo na predchádzajúcich zasadnutiach a podrobne sa analyzovali v správe Komisie o voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019¹⁹.

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh sa opiera o posúdenie vplyvu [SWD(2021) 357]. Vzhľadom na podobnosti medzi smernicou Rady 93/109/ES a smernicou Rady 94/80/ES z hľadiska hlavných príjemcov (migrujúcich občanov EÚ) a udelených práv a súvisiacich požiadaviek na členské štáty sa možnosti ich zlepšenia a fungovania posudzovali v jednom dokumente. Výbor pre kontrolu regulácie vydal k posúdeniu vplyvu kladné stanovisko [SEC(2021) 576].

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EU-Parliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_sk.

¹² „Politická účasť migrujúcich občanov EÚ – poznatky z pilotných štúdií týkajúcich sa Rakúska, Belgicka, Bulharska, Nemecka, Grécka, Maďarska, Írska a Poľska“.

¹³ Štúdiá uskutočnená v roku 2021 na podporu prípravy posúdenia vplyvu potenciálnej politickej iniciatívy EÚ na podporu širokej a inkluzívnej účasti migrujúcich občanov EÚ na voľbách do Európskeho parlamentu a na komunálnych voľbách v Európe <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> a prílohy k nej <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

¹⁴ Na podporu podkladovej štúdie sa uskutočnil cielený online prieskum medzi migrujúcimi občanmi EÚ s cieľom vyhodnotiť skúsenosti migrujúcich občanov EÚ s politickou účasťou v členskom štáte ich bydliska, ako aj rôzne faktory, ktoré ovplyvňujú ich účasť.

¹⁵ Európska sieť pre spoluprácu v oblasti volieb bola vytvorená v roku 2019. Združuje zástupcov orgánov členských štátov s právomocami v oblasti volebných záležitostí a umožňuje konkrétnu a praktickú výmenu názorov na rôzne témy súvisiace so zabezpečovaním slobodných a spravodlivých volieb vrátane ochrany údajov, kybernetickej bezpečnosti, transparentnosti a zvyšovania informovanosti. Viac informácií možno nájsť na webovom sídle [Európska sieť pre spoluprácu v oblasti volieb | Európska komisia \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EU-Parliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_sk).

¹⁶ Expertná skupina pre volebné záležitosti bola zriadená v roku 2005. Jej poslaním je: vybudovať úzku spoluprácu medzi inštitúciami členských štátov a Komisiou o otázkach súvisiacich s voľbami, pomáhať Komisii poskytovaním informácií a poradenstva o situácii v oblasti volebných práv v rámci EÚ a jej členských štátov a uľahčiť výmenu informácií, skúseností a osvedčených postupov v tejto oblasti. [Register expertných skupín Komisie a podobných subjektov \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EU-Parliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_sk).

¹⁷ https://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_sk.

¹⁹ COM(2020) 252 final.

V posúdení vplyvu sa skúmali dve alternatívne možnosti politiky na riešenie zistených problémov. Možnosti politiky predstavujú množstvo potenciálnych opatrení zvažovaných na zlepšenie uplatňovania volebných práv a na podporu spravodlivého volebného procesu riešením otázky viacnásobného hlasovania. Tieto možnosti politiky sa konkrétne pohybujú od mäkkých, nelegislatívnych opatrení na podporu zvyšovania informovanosti a posilnenej administratívnej spolupráce až po stanovenie spoločných noriem pre postupy registrácie migrujúcich občanov EÚ a výmenu údajov s cieľom zabrániť viacnásobnému hlasovaniu. Možnosť 1 poskytuje ciele legislatívne zmeny a mäkké opatrenia. Cieľom je konsolidovať a objasniť existujúce ustanovenia smernice Rady.

V možnosti 2 sa stanovuje rozsiahly legislatívny zásah. Rešpektujúc zásadu nediskriminácie ako základ smernice je cieľom druhej možnosti politiky zaviesť rozsiahlu reformu smernice, napríklad stanovením právnych požiadaviek na lehoty na registráciu. Tieto možnosti boli podrobne preskúmané z hľadiska ich účinnosti, efektívnosti, súdržnosti s inými politikami EÚ a subsidiarity a proporcionality. Možnosť 2 sa považuje za najúčinnjšiu možnosť pri dosahovaní všetkých plánovaných cieľov. Možnosť 1 je však uprednostňovanou možnosťou z dôvodov efektívnosti, súdržnosti a subsidiarity a proporcionality.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Tento návrh zahŕňa určité náklady pre správne orgány členských štátov a EÚ, ktoré vyplývajú z intenzívnejšej spolupráce, zároveň sa však očakáva, že vďaka harmonizovaným procesom prispeje k efektívnosti orgánov. Okrem toho niektoré členské štáty už majú zavedené systémy, ktoré zahŕňajú predpokladané povinnosti, takže by nečelili značným ďalším nákladom.

Návrhom sa zjednodušuje proces registrácie pre migrujúcich občanov EÚ s cieľom voliť a byť volení v európskych voľbách. Znížili by sa aj ich náklady v porovnaní so súčasným stavom, v ktorom by sa nerobili žiadne zmeny aktuálnych ustanovení.

V rámci návrhu neboli identifikované žiadne negatívne hospodárske dôsledky, ktoré vyplývajú z väčšej integrácie a demokratickej účasti migrujúcich občanov EÚ v ich hostiteľskom členskom štáte. Očakáva sa, že zjednodušenie požiadaviek na registráciu a zlepšenie poskytovania informácií a informovanosti o voľbách pre migrujúcich občanov EÚ bude mať len nepriame širšie hospodárske vplyvy, keďže podporuje voľný pohyb.

V návrhu sa predpokladá, že migrujúci občania EÚ budú mať rovnaký prístup k možnostiam hlasovania na diaľku a elektronického hlasovania za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci daného členského štátu. Možnosti hlasovania na diaľku uľahčujú účasť migrujúcich občanov EÚ na voľbách.

Návrh podporuje optimalizáciu technického nástroja na výmenu údajov o registrovaných voličoch medzi členskými štátmi. Zahŕňalo by to predovšetkým formalizovaný prístup k systému na podporu výmeny údajov, ktorý bol sprevádzkovaný pomocou šifrovacieho nástroja poskytnutého Komisiou, prostredníctvom uvedenia výslovných odkazov na tento systém v smernici Rady 93/109/ES. Celý proces prenosu uľahčený šifrovacím nástrojom by sa ďalej posilnil bezpečným prenosom údajov medzi členskými štátmi, a to aj v prípade pochybností týkajúcich sa jednotlivých prípadov. Týmto návrh uľahčuje správny orgánom členských štátov ako hlavným zainteresovaným stranám administratívne úlohy a postupy súvisiace s IKT.

Digitálne aspekty návrhu sú preto v súlade s „digitálnou kontrolou“²⁰.

²⁰

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/better-regulation-toolbox-27_en_0.pdf

- **Základné práva**

V článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa stanovuje, že „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“

V článku 10 ods. 1 a 2 ZEÚ sa stanovuje, že „*fungovanie Únie je založené na zastupiteľskej demokracii*“ a že „*občania sú na úrovni Únie priamo zastúpení v Európskom parlamente*“.

V článku 26 Charty základných práv EÚ sa uvádza, že Únia uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote.

Týmto návrhom sa sledujú ciele týchto ustanovení, a je teda v súlade so základnými právami, ktoré zaručuje Charta základných práv EÚ, a uplatňuje ich.

Týmto návrhom sa posilňuje sloboda pohybu pre občanov EÚ (článok 45 Charty). Podporuje sa ním aj rovnaké zaobchádzanie s nimi a ich možnosti voliť v porovnaní so štátnymi príslušníkmi v členskom štáte ich bydliska. Okrem toho sa ním posilňuje právo voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu (článok 39 Charty) a ich právo na dobrú správu vecí verejných (článok 41).

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nepredstavuje pre EÚ finančnú ani administratívnu záťaž. Nemá preto vplyv na rozpočet EÚ.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Členské štáty do 31. mája 2023 prijmú a zverejnia opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Šesť mesiacov po každých voľbách do Európskeho parlamentu členské štáty zašlú Komisii správu o uplatňovaní tejto smernice. Do jedného roka po každých voľbách do Európskeho parlamentu Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice. Komisia môže navrhnúť akékoľvek zmeny, ktoré považuje za potrebné. Do dvoch rokov po voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2029 Komisia vykoná aj vlastné hodnotenie vykonávania smernice s cieľom konsolidovať informácie zozbierané zo správ členských štátov a zo zasadnutí európskej siete pre spoluprácu v oblasti volieb.

- **Vysvetľujúce dokumenty**

Súdny dvor vo svojom rozsudku z 8. júla 2019²¹ a vo svojej ďalšej judikatúre²² objasnil, že pri oznamovaní vnútroštátnych transpozičných opatrení Komisii musia členské štáty poskytnúť dostatočne jasné a presné informácie a v prípade každého ustanovenia smernice určiť vnútroštátne ustanovenie (ustanovenia) na zabezpečenie jeho transpozície.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Vysvetlenia sú poskytnuté len v prípade tých ustanovení smernice Rady, ktoré sa majú týmto návrhom zmeniť.

²¹ Komisia/Belgicko, C-543/17.

²² Pozri rozsudky vo veciach Komisia/Rumunsko, C-549/18 a Komisia/Írsko, C-550/18.

1. S cieľom uľahčiť migrujúcim občanom EÚ prístup k informáciám o voľbách sa v článku 12 stanovujú prísnejšie normy na poskytovanie informácií o voľbách migrujúcim občanom EÚ. V návrhu sa od členských štátov vyžaduje, aby vymenovali orgány, ktoré budú proaktívne informovať migrujúcich občanov EÚ s bydliskom na ich území o podmienkach a podrobných pravidlách registrácie ako voličov alebo kandidátov vo voľbách do Európskeho parlamentu pred a po ich registrácii, buď na volebné účely, alebo na účel uvedený v smernici 2004/38/ES. To by mohlo zahŕňať aj poskytovanie informácií a používanie komunikačných prostriedkov prispôbených špecifickým skupinám voličov, napríklad mladým voličom.

S cieľom zvýšiť informovanosť migrujúcich občanov EÚ a ich porozumenie postupom a činnosťami pri registrácii a zvýšiť účasť na voľbách do Európskeho parlamentu sa v tom istom článku stanovuje povinnosť orgánov vymenovaných členskými štátmi poskytovať migrujúcim občanom EÚ, ktorí sa zaregistrovali ako voliči alebo kandidáti, konkrétne a prispôbené informácie o:

- a) stave ich registrácie;
- b) dátume volieb a o tom, ako a kde hlasovať;
- c) príslušných pravidiel týkajúcich sa práv a povinností voličov a kandidátov vrátane zákazov a nezlučiteľností a uplatniteľných sankcií v prípade porušenia volebných pravidiel;
- d) prostriedkoch na získanie ďalších informácií o organizácii volieb vrátane zoznamu kandidátov.

Podľa nariadenia (EÚ) 2018/1724 členské štáty musia zabezpečiť, aby používatelia mali na svojich vnútroštátnych webových stránkach jednoduchý prístup k používateľsky ústretovým, presným, aktualizovaným a dostatočne zrozumiteľným informáciám týkajúcim sa účasti na voľbách do Európskeho parlamentu. Členské štáty používajú rôzne komunikačné prostriedky a kanály. S cieľom zabezpečiť konzistentnosť sa preto v iniciatíve predpokladá zodpovedajúcim spôsobom rozšíriť požiadavky na kvalitu uvedené v nariadení (EÚ) 2018/1724 na priame a individuálne poskytovanie oficiálnych volebných informácií členskými štátmi pre migrujúcich občanov EÚ.

S cieľom zvýšiť prístupnosť a zlepšiť úroveň informácií sa od členských štátov bude vyžadovať, aby používali úradný jazyk členského štátu bydliska a úradný jazyk EÚ, ktorému vo všeobecnosti rozumie čo najväčší možný počet občanov EÚ, ktorí majú bydlisko na ich území. Členské štáty sa budú môcť spoľahnúť aj na portál Vaša Európa. Spolu s kontaktnými údajmi zavedenými zmenami v údajoch, ktoré musia migrujúci občania EÚ predkladať s cieľom registrovať sa ako voliči a kandidáti, to členským štátom umožní využívať elektronické kanály na priame oznamovanie informácií. Aby sa zabezpečila inkluzívna volebná účasť, v iniciatíve sa stanovujú aj požiadavky na prístupnosť v súvislosti s informáciami poskytovanými osobám so zdravotným postihnutím a starším ľudom, pričom ako zdroj inšpirácie využíva všeobecné pripomienky Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím týkajúce sa článku 21 Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím.

2. S cieľom znížiť administratívne prekážky, ktorým čelia migrujúci občania EÚ, sa v návrhu (v článkoch 9 a 10) zavádzajú štandardizované vzory formálnych vyhlásení uvedených v prílohách I a II, ktoré musia migrujúci občania EÚ vyhotoviť, aby sa mohli registrovať ako voliči a kandidáti. Aby sa uľahčila identifikácia migrujúcich občanov EÚ v súlade so zásadou správnosti uvedenou v článku 5 ods. 1 písm. d) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, aktuálne údaje sa dopĺňajú o osobné identifikačné číslo vydané domovským členským štátom (v prípade potreby) alebo alternatívne o druh dokladu totožnosti alebo cestovného dokladu vydaného domovským členským štátom a o jeho sériové číslo. Formuláre budú obsahovať aj kontaktné údaje, aby členské štáty mohli splniť svoju povinnosť informovať. Keďže prílohy k smerniciam budú uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, budú dostupné občanom i vnútroštátnym orgánom vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

3. Cieľom zmien článku 13 je zefektívniť súčasný systém výmeny informácií o volebných právach migrujúcich občanov EÚ. Opatrenia prijaté na tento účel zahŕňajú zostavenie jedinečného súboru údajov uvedeného v prílohe III, ktorý okrem údajov, ktoré sa v súčasnosti vymieňajú, bude obsahovať osobné identifikačné číslo vydané domovským členským štátom (v prípade potreby) alebo druh dokladu totožnosti alebo cestovného dokladu a dátum registrácie. V zmenách sa okrem toho výslovne odkazuje na elektronické prostriedky, ktoré Komisia ponúka členským štátom na podporu bezpečnosti výmeny údajov. Tým istým článkom sa obmedzuje rozsah registrácie migrujúcich občanov EÚ v zoznamoch voličov a v zozname kandidátov hostiteľského členského štátu len na voľby do Európskeho parlamentu, čím sa zabráňuje zrušeniu registrácie v iných voľbách. Komisia bude splnomocnená prijímať vykonávacie akty na účely vymedzenia zodpovedností a povinností týkajúcich sa prevádzky súboru bezpečných nástrojov v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 19.
4. Článkom 17 sa zavádza pravidelné monitorovanie a podávanie správ o vykonávaní členskými štátmi. Správy majú obsahovať príslušné štatistické údaje o účasti, buď ako voličov, alebo ako kandidátov, migrujúcich občanov EÚ vo voľbách do Európskeho parlamentu. S cieľom lepšie posúdiť vykonávanie opatrení predpokladaných v smernici sa od členských štátov bude očakávať, že v prípade potreby zlepšia svoj zber údajov o počte migrujúcich občanov EÚ, ktorí sú zaregistrovaní ako voliči a kandidáti, a o počte migrujúcich občanov EÚ, ktorí hlasovali. V článku 18 sa stanovuje vyhodnotenie uplatňovania smernice do dvoch rokov po voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2029.
5. Články 9, 10 a 13 udeľujú Komisii právomoc prijímať delegované akty s cieľom zabezpečiť, aby vzory formálnych vyhlásení predložené migrujúcimi občanmi EÚ pri ich registrácii ako voličov alebo kandidátov a súbory údajov, ktoré si budú členské štáty vymieňať, naďalej obsahovali príslušné informácie. V článku 20 sa stanovujú podmienky delegovania v súlade s článkom 290 ZFEÚ.
6. V súlade so zásadou nediskriminácie sa v článku 14 vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili migrujúcim občanom EÚ prístup k rovnakým prostriedkom predčasného hlasovania, hlasovania poštou, elektronického hlasovania a hlasovania cez internet, aké majú vo voľbách do Európskeho parlamentu k dispozícii ich vlastní štátni príslušníci.
7. V návrhu sa vypúšťa pojem „automaticky“ z článku 9 ods. 4 v súlade s ustanoveniami všeobecného nariadenia o ochrane údajov o obmedzeniach automatizovaného rozhodovania. S cieľom zabezpečiť prístup k informáciám za rovnakých podmienok, aké majú ich štátni príslušníci, sú členské štáty okrem toho povinné informovať migrujúcich občanov EÚ o ich odstránení zo zoznamu voličov, ak sa táto povinnosť vzťahuje na ich vlastných štátnych príslušníkov.
8. S rovnakým cieľom zvýšiť informovanosť migrujúcich občanov EÚ a zlepšiť ich prístup k volebným právam sa v zmenách článku 11 vyžaduje, aby členské štáty jasne a včas informovali migrujúcich občanov EÚ o ich registrácii a o ich zákonných opravných prostriedkoch, ak sa ich žiadosť zamietne. Objasňuje aj rozsah povinnosti členských štátov nahradením pojmu „výsledok“ pojmom „rozhodnutie“. Podľa nového odseku v článku 11 sa v rámci rozsahu pôsobnosti článku 3 smernice stanovuje právo voličov a kandidátov opraviť akékoľvek nezrovnalosti alebo chyby v údajoch uvedených v zoznamoch voličov alebo v zoznamoch kandidátov za podmienok podobných podmienkam pre štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu.
9. V návrhu sa predpokladajú aj úpravy zastaraného jazyka a odkazov [článok 2 body 5 a 6, článok 3 písm. a), článok 4 ods. 1 a články 5, 8, 9, 10, 11 a 16] nahradením odkazov na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva odkazmi na Zmluvu o fungovaní Európskej únie a používaním rodovo neutrálneho jazyka.
10. Zmenami sa takisto vypúšťa článok 15, keďže toto ustanovenie sa týkalo volieb do Európskeho parlamentu v roku 1994.

11. V článku 21 sa stanovuje transpozícia smernice do 31. mája 2023 v súlade s usmerneniami poskytnutými Benátskou komisiou Rady Európy.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)

2021/0372 (CNS)

Návrh

SMERNICA RADY,

ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (prepracované znenie)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní ~~založení Európskeho spoločenstva~~ Európskej únie , a najmä na jej článok ~~8b~~ 22 ods. 2,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,
konajúc v súlade s osobitným legislatívnym postupom,
keďže:

↓ nový

(1) V smernici Rady 93/109/ES je potrebné vykonať viacero zmien²³. Z dôvodu jasnosti by sa mala uvedená smernica prepracovať.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 1
(prispôsobené)

~~keďže Zmluva o Európskej únii vyznačuje nový stav v procese vytvárania užšej únie medzi národmi Európy; keďže jedným z cieľov únie je organizovať vzťahy medzi národnými členskými štátmi spôsobom demonštračnej zásadovosti a solidarity; keďže jej základné ciele zahŕňujú zosilnenie ochrany práv a záujmov štátnych príslušníkov jej členských štátov cez zavedenie občianstva únie;~~

↓ 93/109/ES odôvodnenie 2
(prispôsobené)

~~keďže Hlava II Zmluvy o Európskej únii, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva s cieľom založenia Európskeho spoločenstva, na tento účel zavádza občianstvo únie pre všetkých štátnych príslušníkov členských štátov a na základe toho udeľuje týmto štátnym príslušníkom mnohé práva;~~

²³ Smernica Rady 93/109/ES zo 6. decembra 1993, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania volebného práva a práva byť volený do Európskeho parlamentu pre občanov únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (Ú. v. ES L 329, 30.12.1993, s.34).

↓ nový

- (2) Článok 20 ods. 2 písm. b) a článok 22 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) udeľuje občanom Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci hostiteľského členského štátu. Toto právo, ktoré je tiež zakotvené v článku 39 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), je konkrétnym vyjadrením zásady rovnosti a nediskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti stanovenej v článku 21. Je zároveň dôsledkom práva na slobodný pohyb a pobyt zakotveného v článku 20 ods. 2 písm. a) a článku 21 ZFEÚ a článku 45 charty.
- (3) Podrobné pravidlá, ktorými sa riadi uplatňovanie práva voliť a práva byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu, sú stanovené v smernici Rady 93/109/ES.
- (4) Vo svojej správe o občianstve EÚ za rok 2020²⁴ Komisia zdôraznila potrebu aktualizovať, objasniť a posilniť pravidlá uplatňovania práva voliť a práva byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu tak, aby podporovali širokú a inkluzívnu účasť migrujúcich občanov EÚ. Vzhľadom na skúsenosti získané pri uplatňovaní smernice Rady 93/109/ES pri následných voľbách a zmeny zavedené zmenami zmlúv by sa viaceré ustanovenia uvedenej smernice mali aktualizovať.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 3
(prispôbené)

~~keďže právo voliť a byť volený do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska, ktoré je vyjadrené v článku 8b ods. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, je príkladom uplatňovania princípu rovnosti medzi jeho štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, a dôsledkom práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov uvedeného v článku 8a tejto zmluvy;~~

↓ 93/109/ES odôvodnenie 4
(prispôbené)

- (5) ~~Článok 8b~~ ☒ 20 ☒ ods. 2 zmluvy o ES ☒ ZFEÚ ☒ sa týka len možnosti výkonu práva voliť a byť volený do Európskeho parlamentu a sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý článok 138 ods. 3 zmluvy o ES ☒ 223 ods. 1 ZFEÚ ☒, ktorým sa pre tieto voľby stanovuje pre všetky členské štáty jednotný postup ☒ v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty ☒; ~~keďže tento článok v zásade požaduje zrušenie požiadavky štátnej príslušnosti, ktorá pri výkone vyššie uvedených práv musí byť vo väčšine členských štátov splnená.~~

↓ nový

- (6) S cieľom zabezpečiť, aby občania Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (ďalej len „občania Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu“) mohli uplatňovať svoje právo voliť a právo byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci ich

²⁴ https://ec.europa.eu/info/files/eu-citizenship-report-2020-empowering-citizens-and-protecting-their-rights_en

hostiteľského členského štátu, mali by sa objasniť podmienky registrácie a účasti na takýchto voľbách, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie s občanmi Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, a občanmi Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu. Konkrétne s občanmi Únie, ktorí majú záujem voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte svojho bydliska, by sa malo zaobchádzať rovnako, pokiaľ ide o akúkoľvek dĺžku trvania bydliska, ktorú treba splniť ako podmienku na uplatnenie práva, ako aj o dôkazy preukazujúce splnenie takejto podmienky.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 5
(prispôbené)

~~keďže uplatňovanie článku 8b ods. 2 zmluvy o ES nepredpokladá úplnú harmonizáciu volebných systémov členských štátov; keďže navyše, berúc do úvahy princíp proporcionality stanovený v treťom odseku článku 3b zmluvy obsah právneho poriadku spoločenstva v tejto oblasti nesmie presahovať rámec potrebný pre dosiahnutie cieľa článku 8 b ods. 2 zmluvy o ES;~~

↓ 93/109/ES odôvodnenie 6
(prispôbené)

~~keďže cieľom článku 8b ods. 2 zmluvy o ES je zabezpečiť, že všetci občania únie bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, v ktorom majú bydlisko, môžu v tomto štáte uplatňovať svoje právo voliť a byť volení do Európskeho parlamentu za rovnocenných podmienok; keďže podmienky uplatňované na štátnych príslušníkov iného členského štátu vrátane tých, ktoré sa vzťahujú k obdobiu a dôkazu o bydlisku by mali byť z toho dôvodu totožné s tými, ak nejaké existujú, ktoré sa uplatňujú na štátnych príslušníkov dotknutého členského štátu;~~

↓ 93/109/ES odôvodnenie 7
(prispôbené)
⇒ nový

(7) ~~keďže článok 8b ods. 2 zmluvy o ES stanovuje právo voliť a byť volení do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska a nenahradzuje ho právom voliť a byť volení v členskom štáte, ktorého občan únie je štátnym príslušníkom; keďže sa musí sa rešpektovať slobodné rozhodnutie občanov Únie únie ⇒ zvoliť si členský štát, v ktorom sa zúčastnia o účasti na európskych voľbách do Európskeho parlamentu , pričom treba zabezpečiť, aby toto rozhodnutie nebolo zneužitie uplatňovaním práva voliť ⇒ sa musia prijať primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby nikto nemohol voliť viac ako jedenkrát a byť volený vo viac ako jednej krajine;~~

↓ nový

(8) V súlade s medzinárodnými a európskymi normami vrátane požiadaviek Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a práva Európskeho dohovoru o ľudských právach by členské štáty mali nielen uznať a rešpektovať právo občanov Únie voliť a byť volení, ale aj zabezpečiť jednoduchý prístup k ich volebným právam odstránením čo najväčšieho počtu prekážok, ktoré bránia ich účasti na voľbách.

- (9) S cieľom uľahčiť občanom Únie uplatňovanie ich práva voliť a byť volení v krajine svojho bydliska by sa títo občania mali zapísať do zoznamu voličov v dostatočnom predstihu pred dňom volieb. Formality uplatniteľné na ich registráciu by mali byť čo najjednoduchšie. Malo by stačiť, aby dotknutí občania Únie predložili platný doklad totožnosti a formálne vyhlásenie obsahujúce prvky, ktoré preukazujú ich oprávnenie zúčastniť sa volieb. Po registrácii by občania Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, mali zostať v zozname voličov za rovnakých podmienok ako občania Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi dotknutého členského štátu, pokiaľ spĺňajú podmienky na uplatnenie práva voliť. Okrem toho by občania Únie mali príslušným orgánom poskytovať kontaktné informácie, ktoré týmto orgánom umožnia pravidelne ich informovať.
- (10) Hoci členské štáty majú právomoc stanoviť právo voliť alebo právo byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko mimo ich územia, skutočnosť, že občania Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, boli zapísaní do zoznamu voličov členského štátu svojho bydliska, by sama osebe nemala byť dôvodom na to, aby boli vo svojom domovskom členskom štáte vyradení zo zoznamu voličov pre iné typy volieb.
- (11) S cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s občanmi Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, ktorí majú záujem uplatniť právo byť volení vo voľbách v členskom štáte svojho bydliska, by sa od takýchto občanov malo vyžadovať predloženie rovnakých sprievodných dokladov, aké sa vyžadujú od kandidátov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi dotknutého členského štátu. Avšak s cieľom určiť, či takýto občania požívajú právo stanovené v článku 20 ods. 2 písm. b) a článku 22 ods. 2 ZFEÚ, by mali mať členské štáty možnosť vyžadovať predloženie formálneho vyhlásenia, ktoré obsahuje prvky potrebné na preukázanie ich oprávnenia kandidovať v predmetných voľbách.
- (12) V snahe uľahčiť presnú identifikáciu voličov a kandidátov zaregistrovaných tak v ich domovskom členskom štáte, ako aj v členskom štáte svojho bydliska, by zoznam údajov, ktoré sa majú od občanov Únie vyžadovať pri predkladaní žiadosti o zapísanie do zoznamu voličov alebo o kandidatúru v členskom štáte ich pobytu, mal obsahovať osobné identifikačné číslo alebo sériové číslo platného dokladu totožnosti alebo cestovného dokladu.
- (13) Občania Únie, ktorí boli na základe individuálneho rozhodnutia príslušného orgánu v občianskych alebo trestných veciach pozbavení svojho práva voliť a byť volení, by mali byť z uplatňovania takejto práva vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska vylúčení. Po doručení žiadosti občana o registráciu ako voliča môžu členské štáty od dotknutého občana vyžadovať formálne vyhlásenie, v ktorom potvrdzuje, že nebol pozbavený svojho práva voliť. Od občanov Únie, ktorí kandidujú v krajine svojho bydliska, by sa malo vyžadovať predloženie vyhlásenia, v ktorom potvrdzujú, že neboli pozbavení práva byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu.
- (14) Členský štát bydliska by mal mať možnosť overiť, či občania Únie, ktorí vyjadrili želanie uplatniť svoje právo byť volení, neboli uvedeného práva vo svojej domovskej krajine pozbavení. Ak bola členskému štátu v tomto zmysle doručená žiadosť od členského štátu bydliska, mal by poskytnúť potrebné potvrdenie v lehote, ktorá umožňuje efektívne posúdiť prípustnosť kandidatúry. Vymieňané osobné údaje možno spracúvať len na uvedený účel. Vzhľadom na to, že volebné práva majú zásadný význam, by skutočnosť, že domovský členský štát včas neposkytol informácie

o statusu občana Únie, nemala viesť k pozbaveniu práva byť volený v členskom štáte bydliska. V prípade, že sú relevantné informácie poskytnuté neskôr, členský štát bydliska by mal prostredníctvom primeraných opatrení a v súlade s postupmi stanovenými jeho vnútroštátnym právom zabezpečiť, aby občania Únie pozbavení v domovskom členskom štáte práva byť volení, ktorí boli zaregistrovaní ako kandidáti alebo ktorí už boli zvolení, nemohli byť zvolení alebo nemohli vykonávať svoj mandát.

- (15) Vzhľadom na to, že konanie o prípustnosti v členskom štáte si v prípade štátneho príslušníka iného členského štátu vyžaduje v porovnaní s vlastnými štátnymi príslušníkmi ďalšie administratívne úkony, členské štáty by mali mať možnosť stanoviť pre občanov Únie, ktorí nie sú ich štátnymi príslušníkmi, inú lehotu na predloženie žiadosti o kandidatúru, ako pre vlastných štátnych príslušníkov. Akýkoľvek rozdiel v tejto lehote by mal byť obmedzený na to, čo je nevyhnutné a primerané, aby bolo možné včas zohľadniť informácie oznámené domovským členským štátom. Stanovenie takejto osobitnej lehoty by nemalo mať vplyv na lehoty, v rámci ktorých si iné členské štáty musia splniť svoje oznamovacie povinnosti podľa tejto smernice,
- (16) S cieľom zabrániť viacnásobnému hlasovaniu alebo situáciám, keď by tá istá osoba kandidovala v tých istých voľbách viac ako jedenkrát, členské štáty by si mali vymieňať informácie získané z formálnych vyhlásení, ktoré predložili voliči Únie a občania Únie oprávnení kandidovať. Keďže členské štáty vychádzajú pri identifikácii občanov z odlišných údajov, mal by sa stanoviť spoločný súbor údajov, ktorý by umožnil presne identifikovať voličov Únie a občanov Únie oprávnených kandidovať a ktorý by im tak zabránil voliť alebo kandidovať viac ako jedenkrát. Výmena osobných údajov by mala byť obmedzená na minimum, ktoré je potrebné na dosiahnutie týchto účelov.
- (17) Výmena informácií medzi členskými štátmi, ktorej cieľom je zabrániť viacnásobnému hlasovaniu alebo situáciám, keď by tá istá osoba kandidovala v tých istých voľbách viac ako jedenkrát, by nemala štátnym príslušníkom daného členského štátu brániť v tom, aby volili alebo boli volení v iných typoch volieb. V záujme uľahčenia komunikácie medzi vnútroštátnymi orgánmi by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby určili jedno kontaktné miesto na účely takejto výmeny informácií. Komisia v minulosti vyvinula zabezpečený nástroj, ktorý majú členské štáty v rámci svojej zodpovednosti používať na výmenu potrebných údajov. Uvedený zabezpečený nástroj by mal byť do tejto smernice zahrnutý, aby bolo možné ďalej podporovať výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov. Členské štáty budú pri spracúvaní osobných údajov v tejto súvislosti konať ako samostatní prevádzkovatelia.
- (18) Na účely vymedzenia zodpovedností a povinností v súvislosti s prevádzkou zabezpečeného nástroja, v súlade s kapitolou IV nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679²⁵, by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci.

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.²⁶

- (19) Dostupnosť informácií o volebných právach a postupoch je kľúčovým prvkom pri zabezpečovaní účinného uplatňovania práva zakotveného v článku 20 ods. 2 písm. b) a článku 22 ods. 2 ZFEÚ.
- (20) Nedostatok primeraných informácií v kontexte volebných postupov má dosah na občanov pri uplatňovaní ich volebných práv ako súčasti ich práv ako občanov Únie. Ovplyvňuje to aj schopnosť príslušných orgánov vykonávať svoje práva a plniť svoje povinnosti. Od členských štátov by sa malo vyžadovať, aby určili orgány, ktoré budú osobitne zodpovedné za poskytovanie primeraných informácií občanom Únie o ich právach podľa článku 20 ods. 2 písm. b) a článku 22 ods. 2 ZFEÚ a vnútroštátnych pravidlách a postupoch týkajúcich sa účasti na voľbách do Európskeho parlamentu a ich organizácie. S cieľom zabezpečiť účinnosť komunikácie by sa informácie mali poskytovať jasným a zrozumiteľným spôsobom.
- (21) S cieľom zlepšiť dostupnosť informácií o voľbách by sa takéto informácie mali sprístupniť aspoň v jednom ďalšom úradnom jazyku Únie, ktorému vo všeobecnosti rozumie čo najväčší počet občanov Únie s bydliskom na území hostiteľského členského štátu a ktorý je iný, ako je jazyk alebo jazyky tohto hostiteľského členského štátu. Členské štáty môžu používať rôzne úradné jazyky Únie na konkrétnych častiach svojho územia alebo vo svojich regiónoch v závislosti od jazyka, ktorému rozumie najväčšia skupina občanov Únie s bydliskom na tomto území.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 8
(prispôbené)
⇒ nový

- (22) Akákoľvek výnimka zo všeobecných pravidiel tejto smernice podľa článku 22 ods. 2 písm. b) ZFEÚ musí byť zdôvodnená problémami, ktoré sú špecifické pre členský štát, a musí byť v súlade s požiadavkami článku 52 charty vrátane požiadavky, aby boli akékoľvek obmedzenia pri uplatňovaní práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu stanovené v právnych predpisoch a podliehali zásadám proporcionality a nevyhnutnosti. Okrem toho dôvod akejkoľvek výnimky musí podliehať preskúmaniu, ako sa stanovuje v článku 47 charty.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 9
(prispôbené)

- (23) Takéto špecifické problémy môžu nastať v členskom štáte, v ktorom pomer občanov Únie, ktorých vek oprávňuje na účasť vo voľbách a ktorí majú v tomto štáte bydlisko, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, veľmi výrazne presahuje priemer. Výnimky sú, pokiaľ ide o právo voliť, by mali byť oprávnené v prípadoch, ak takíto občania tvoria viac ako 20 % celkového počtu voličov, keďže takéto výnimky musia vyplývať z na základe kritéria týkajúceho sa dĺžky trvania bydliska.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

↓ 93/109/ES odôvodnenie 10

~~keďže občianstvo únie je zamýšľané tak, aby umožňovalo občanom únie sa lepšie integrovať v ich hostiteľskej krajine; keďže v tejto súvislosti je to v súlade so zámermi autorov zmluvy vyhnúť sa akejkoľvek polarizácii medzi zoznamami kandidátov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi daného členského štátu a kandidátmi, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu;~~

↓ 93/109/ES odôvodnenie 11
(prispôbené)

(24) ~~keďže toto riziko polarizácie sa týka najmä členského štátu~~ Členské štáty , v ktorom ktorých pomer občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu sú inej štátnej príslušnosti a sú vo veku oprávňujúcim na účasť vo voľbách, presahuje 20 % celkového počtu občanov Únie únie, ktorí sú vo veku oprávňujúcim na účasť vo voľbách a ktorí tu majú bydlisko, ~~keďže je preto dôležité, aby tento členský štát bol schopný~~ by mali mať možnosť stanoviť v súlade s článkom ~~8b zmluvy~~ 22 ods. 2 ZFEÚ osobitné ustanovenia týkajúce sa zloženia zoznamov kandidátov.

↓ 93/109/ES odôvodnenie 12
(prispôbené)

(25) Treba vziať do úvahy skutočnosť, že v niektorých členských štátoch osoby s bydliskom v danom členskom štáte, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov, majú právo voliť vo voľbách do národného parlamentu a ~~keďže~~ niektoré členské štáty sa môžu následne odchýliť od niektorých ustanovení tejto smernice.

↓ nový

(26) Údaje týkajúce sa uplatňovania práv a uplatňovania tejto smernice môžu byť užitočné pri určovaní opatrení potrebných na zabezpečenie účinného uplatňovania volebných práv občanov Únie. S cieľom zlepšiť zber údajov o voľbách do Európskeho parlamentu je potrebné zaviesť pravidelné monitorovanie a podávanie správ o vykonávaní členskými štátmi. Súčasne by mala Komisia posúdiť uplatňovanie tejto smernice a po každých voľbách do Európskeho parlamentu predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu obsahujúcu takéto posúdenie.

(27) Je potrebné, aby Komisia uskutočnila vlastné hodnotenie uplatňovania tejto smernice v primeranom časovom rámci po minimálne dvoch voľbách do Európskeho parlamentu.

(28) S cieľom zabezpečiť, aby vzory formálnych vyhlásení, ktoré majú predložiť občania Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu a ktorí majú záujem voliť alebo byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu, naďalej obsahovali relevantné údaje v súvislosti s uplatňovaním volebných práv občanmi Únie, mala by sa na Komisiu delegovať právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom zmeniť uvedené vzory. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016. Predovšetkým v záujme rovnakého

zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (29) Členské štáty sa ratifikáciou Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím²⁷ a Únia jeho uzavretím zaviazali zabezpečiť dodržiavanie uvedeného dohovoru. S cieľom podporiť inkluzívnu a rovnocennú účasť osôb so zdravotným postihnutím na voľbách by sa pri opatreniach, ktoré občanom Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, umožňujú uplatňovať právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu, mali náležite zohľadňovať potreby občanov so zdravotným postihnutím a starších občanov.
- (30) Na osobné údaje spracúvané pri vykonávaní tejto smernice sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725²⁸.
- (31) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa uskutočnila konzultácia s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý XX. XX. 2022 vydal svoje stanovisko.
- (32) Touto smernicou sa rešpektujú základné práva a zásady uznané najmä v charte, najmä v jej článkoch 21 a 39. Preto je nevyhnutné, aby sa táto smernica vykonávala v súlade s týmito právami a zásadami tak, že sa okrem iného zabezpečí úplné dodržiavanie práva na ochranu osobných údajov, práva na nediskrimináciu, práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu, slobody pohybu a pobytu a práva na účinný prostriedok nápravy.
- (33) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátneho práva by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní s predchádzajúcimi smernicami. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré sa nezmenili, vyplýva z predchádzajúcich smerníc.
- (34) Touto smernicou by nemali byť dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc uvedených v prílohe IV časti B do vnútroštátneho práva,

²⁷ Rozhodnutie Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (Ú. v. EÚ L 23, 27.1.2010, s. 35).

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica ustanovuje podrobnosti, ktorými občania Únie ~~únie~~ s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, môžu uplatniť právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu.
2. Nič z uvedeného v tejto smernici neovplyvňuje ustanovenia každého členského štátu týkajúce sa práva jeho štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko mimo jeho volebného územia voliť alebo byť volení, ~~a to ako pre jeho štátnych príslušníkov, ktorí majú bydlisko mimo jeho volebného územia.~~

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

1. „voľby do Európskeho parlamentu“ znamenajú voľby zástupcov do Európskeho parlamentu všeobecným priamym hlasovaním v súlade s aktom o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu ~~z 20. septembra 1976~~²⁹;
2. „volebné územie“ znamená územie členského štátu, na ktorom v súlade s vyššie uvedeným aktom a v uvedenom rámci ~~toho~~ v súlade s volebným právom daného členského štátu volí ľud daného členského štátu členov Európskeho parlamentu;
3. „členský štát bydliska“ znamená členský štát, v ktorom má občan Únie ~~únie~~ bydlisko, ale ktorého tento občan Únie nie je ~~nie je jeho~~ štátnym príslušníkom;
4. „domovský členský štát“ znamená členský štát, ktorého je občan Únie ~~únie~~ štátnym príslušníkom;
5. „volič ~~spoločenstva~~“ Únie znamená ktorýkoľvek občan Únie ~~únie~~ oprávnený hlasovať vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte ~~svoje~~ bydliska v súlade s touto smernicou;

²⁹ Ú. v. ES L 278, 8. 10. 1976, s. 5.

6. „~~štátny príslušník spoločenstva~~ občan Únie oprávnený kandidovať vo voľbách“ znamená ktorýkoľvek občan Únie ~~únie~~, ktorý má právo kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte ~~svojom~~ bydliska v súlade s touto smernicou;
7. „zoznam voličov“ znamená úradný zoznam všetkých voličov oprávnených voliť v danom volebnom obvode alebo v danej lokalite, vypracovaný a aktualizovaný príslušným orgánom podľa volebného práva členského štátu bydliska, alebo zoznam obyvateľov, ak označuje spôsobilosť voliť;
8. „určený deň“ znamená deň alebo dni, v ktorých občania Únie ~~únie~~ musia podľa ~~volebného~~ práva členského štátu bydliska splniť požiadavky pre hlasovanie alebo kandidovanie v tom štáte;
9. „formálne vyhlásenie“ znamená vyhlásenie uvedenej osoby, pri uvedení nesprávnych údajov sa táto osoba vystavuje riziku postihu v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Článok 3

Podmienky upravujúce právo voliť a byť volený

~~Akákoľvek osoba, ktorá v určený deň:~~ Tieto osoby majú právo voliť a byť volené vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska, pokiaľ tohto práva neboli pozbavené podľa článkov 6 a 7.

- a) osoba, ktorá v určený deň je občanom Únie ~~únie~~ v zmysle ~~druhého pododseku~~ článku ~~8~~ 20 ods. 1 ~~zmluvy~~ ZFEÚ .
- (b) osoba, ktorá v určený deň nie je štátnym príslušníkom členského štátu bydliska, ale v každom prípade spĺňa tie isté podmienky vzhľadom na právo voliť a byť volený tak, ako ukladá tento štát právnymi predpismi svojim vlastným štátnym príslušníkom,

~~má právo voliť a byť volený do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska, pokiaľ tohto práva nebola zbavená podľa článkov 6 a 7.~~

V prípadoch, keď na to, aby mohli kandidovať vo voľbách, musia byť štátni príslušníci členského štátu bydliska jeho štátnymi príslušníkmi počas určitého minimálneho časového obdobia, občania Únie ~~únie~~ sa ~~budú považovať~~ považujú za takých, ktorí spĺňajú túto podmienku, ak boli počas takého istého obdobia štátnymi príslušníkmi jedného z členských štátov.

Článok 4

Zákaz voliť viac ako jedenkrát alebo kandidovať vo viac ako jednom členskom štáte

1. Voliči ~~spoločenstva~~ Únie ~~vykonajú~~ uplatňujú svoje právo voliť buď v členskom štáte bydliska, alebo vo svojom domovskom členskom štáte. Žiadna osoba nemôže voliť v tých istých voľbách viac ako jedenkrát.
2. Žiadna osoba nemôže kandidovať v tých istých voľbách vo viac ako v jednom členskom štáte.

Článok 5

~~☒~~ Požiadavky týkajúce sa bydliska ~~☒~~

Ak na to, aby mohli voliť alebo kandidovať vo voľbách, musia štátni príslušníci členského štátu bydliska mať bydlisko na volebnom území daného štátu určité minimálne časové obdobie, voliči ~~spoločenstva~~ ~~☒~~ Únie ~~☒~~ a ~~štátni príslušníci spoločstva~~ ~~☒~~ občania Únie ~~☒~~ oprávnení kandidovať vo voľbách sa ~~budú považovať~~ ~~☒~~ považujú za takých, ktorí splnili túto podmienku, ak počas rovnakého časového obdobia mali bydlisko v iných členských štátoch. Toto ustanovenie ~~platí~~ ~~☒~~ sa uplatňuje ~~☒~~ bez toho, ~~že by aby~~ ~~☒~~ sa dotýkalo akýchkoľvek osobitných podmienok ohľadom dĺžky ~~☒~~ trvania ~~☒~~ bydliska v danom volebnom obvode alebo danej lokalite.

Článok 6

~~☒~~ Neoprávnenosť ~~☒~~

↓ 2013/1/EÚ článok 1 ods. 1
písm. a) (prispôsobené)

1. ~~Každý občan~~ ~~☒~~ Občania ~~☒~~ Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie je ~~☒~~ sú ~~☒~~ štátnym príslušníkom ~~☒~~ štátnymi príslušníkmi ~~☒~~, ~~ktorý~~ ~~☒~~ ktorí ~~☒~~ na základe individuálneho súdneho rozhodnutia alebo správneho rozhodnutia za podmienky, že správne rozhodnutie môže byť predmetom súdnych opravných prostriedkov, ~~bol pozbavený~~ ~~☒~~ boli pozbavení ~~☒~~ svojho práva byť ~~☒~~ volení ~~☒~~ ~~volení~~ podľa právnych predpisov členského štátu bydliska alebo právnych predpisov svojho domovského členského štátu, sa ~~vylúčia~~ ~~☒~~ vylúčia ~~☒~~ z uplatňovania takéhoto práva vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte bydliska.

↓ 2013/1/EÚ článok 1 ods. 1
písm. b)

2. Členský štát bydliska overí, či občan Únie, ktorý prejavil vôľu uplatniť svoje právo byť volený, nebol tohto práva pozbavený v domovskom členskom štáte na základe individuálneho súdneho rozhodnutia alebo správneho rozhodnutia za podmienky, že správne rozhodnutie môže byť predmetom súdnych opravných prostriedkov.

↓ 2013/1/EÚ článok 1 ods. 1
písm. c) (prispôsobené)

3. Na účely odseku 2 tohto článku členský štát bydliska informuje domovský členský štát o existencii vyhlásenia uvedeného v článku 10 ods. 1. Na tento účel sa vo vhodnej forme a v lehote najviac 5 pracovných dní po prijatí oznámenia, alebo ak je to možné, v kratšej lehote, ak o to požiada členský štát bydliska, poskytnú relevantné informácie, ktorými disponuje domovský členský štát. Takéto informácie môžu zahŕňať len údaje skutočne nevyhnutné na uplatňovanie tohto článku a môžu sa použiť len na tento účel.

Ak členský štát bydliska tieto informácie v rámci lehoty nedostane, kandidátovi sa umožní uplatniť svoje právo.

4. Ak sú poskytnuté informácie v rozpore s obsahom vyhlásenia, členský štát bydliska bez ohľadu na to, či informácie získa v rámci lehoty alebo neskôr, prijme primerané opatrenia v súlade so svojimi vnútroštátnymi predpismi potrebné na to, aby sa dotknutej osobe zabránilo kandidovať, alebo, ak to nie je možné, zabránilo buď tomu, aby táto osoba bola zvolená, alebo tomu, aby vykonávala mandát.

5. Členské štáty určia jedno kontaktné miesto na prijímanie a zasielanie informácií potrebných na účely uplatňovania odseku 3. Oznámi Komisii názov a kontaktné údaje tohto kontaktného miesta a akékoľvek aktualizované informácie alebo zmeny, ktoré sa ho týkajú. Komisia vypracuje zoznam kontaktných miest a poskytne ho členským štátom.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)

⇒ nový

Článok 7

Vylúčenie z účasti na voľbách

1. Členský štát bydliska si môže overiť, či občania Únie ~~únie~~, ktorí vyjadrili želanie ~~vykonať~~ uplatniť svoje právo voliť v tomto štáte, neboli pozbavení tohto práva vo svojom domovskom členskom štáte na základe individuálneho rozhodnutia v trestných alebo občianskych veciach.

2. Na účely odseku 1 tohto článku môže členský štát bydliska informovať domovský členský štát o vyhlásení, o ktorom sa hovorí v článku 9 ods. 2 Na tento účel sa relevantné a normálnym spôsobom dostupné informácie poskytnú zo strany domovského členského štátu načas a vhodným spôsobom; takéto informácie sa môžu týkať len podrobností výlučne potrebných na vykonávanie tohto článku a môžu sa použiť len na tento účel. Ak je poskytnutými informáciami popretý obsah vyhlásenia, členský štát bydliska podnikne príslušné kroky, aby zabránil danej osobe zúčastniť sa volieb.

3. Domovský členský štát môže načas a vhodným spôsobom poskytnúť členskému štátu bydliska akékoľvek informácie potrebné na vykonanie tohto článku.

Článok 8

Sloboda rozhodnúť sa voliť v členskom štáte bydliska

1. ~~Volič spoločstva~~ Voliči Únie ~~vykoná~~ uplatnia svoje právo voliť v členskom štáte bydliska, ak ~~vyjadril~~ vyjadrili svoje želanie tak urobiť ~~, že tak chce urobiť.~~

2. Ak je účasť vo voľbách v členskom štáte bydliska povinná, voliči ~~spoločstva~~ Únie , ktorí vyjadrili svoje želanie voliť v uvedenom členskom štáte , sú povinní tak urobiť.

KAPITOLA II

UPLATŇOVANIE ~~VÝKON~~ PRÁVA VOLIŤ A PRÁVA BYŤ VOLENÝ

Článok 9

Zápis do zoznamu voličov a vyňatie zo zoznamu voličov

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na to, aby bol volič ~~spoločenstva~~ Únie , ktorý ~~o to~~ prejavil záujem byť zaregistrovaný ako volič , zapísaný do zoznamu voličov v dostatočnom predstihu pred dňom volieb.

2. Na účel ~~toho~~, zapísania ~~jeho~~ svojho mena do zoznamu voličov, ~~volič~~ voliči Únie ~~predložia~~ predložia tie isté doklady ako ~~volič, ktorý je štátnym príslušníkom~~ voliči, ktorí sú štátnymi príslušníkmi . ~~Volič spoločstva tiež predloží~~ Predložia tiež formálne vyhlásenie ⇒ v súlade so vzorom uvedeným v prílohe I , ~~v ktorom uvedie:~~

a) ~~svoju štátnu príslušnosť a svoju adresu na volebnom území členského štátu bydliska;~~

b) ~~tam, kde je to vhodné, lokalitu alebo volebný obvod vo svojom domovskom členskom štáte, v ktorom bolo jeho meno naposledy zapísané v zozname voličov a~~

e) ~~že vykoná svoje právo voliť len v členskom štáte bydliska.~~

3. Členský štát bydliska môže tiež od voličov Únie ~~voliča spoločstva~~ vyžadovať:

a) aby vo svojom vyhlásení na základe odseku 2 potvrdili ~~potvrdil~~, že neboli ~~neboť~~ pozbavení ~~pozbavený~~ práva voliť vo svojom domovskom členskom štáte;

b) aby predložili ~~predložil~~ platný doklad totožnosti; a

c) aby ~~uviedol dátum, od ktorého má~~ uviedli dátum, od ktorého majú v danom štáte alebo v inom členskom štáte bydlisko.

4. Voliči ~~spoločenstva~~ Únie, ktorí boli zapísaní do zoznamu voličov, zostanú na tomto zozname zapísaní za tých istých podmienok ako voliči, ktorí sú štátnymi príslušníkmi daného členského štátu, a to dovtedy, pokiaľ nepožiadajú o vyňatie alebo dovtedy, pokiaľ nebudú vyňatí ~~automaticky~~ preto, lebo už nespĺňajú požiadavky na ~~výkon~~ uplatňovanie práva voliť. ⇒ Ak existujú ustanovenia o informovaní štátnych príslušníkov o takomto vyňatí zo zoznamu voličov, tieto ustanovenia sa uplatňujú na voličov Únie rovnakým spôsobom.

↓ nový

5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 týkajúce sa zmeny formy a obsahu vzoru formálneho vyhlásenia uvedeného v odseku 2 tohto článku.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)
⇒ nový

Článok 10

~~☒~~ Registrácia kandidáta ~~☒~~

1. Pri predložení žiadosti o kandidatúru ~~predloží~~ ☒ predložia ~~☒~~ štátny príslušník ~~spoločenstva~~ ☒ občania Únie ☒ tie isté sprievodné doklady ako ~~kandidát~~ ☒ kandidáti ☒, ~~ktorý je štátnym príslušníkom~~ ☒ ktorí sú štátnymi príslušníkmi ☒ daného členského štátu. ~~Predloží~~ ☒ Predložia ~~☒~~ tiež formálne vyhlásenie ⇒ v súlade so vzorom uvedeným v prílohe II. ⇐ ~~, v ktorom uvedie:~~

↓ 2013/1/EÚ článok 1 ods.2 písm.
a)

~~a) svoju štátnu príslušnosť, dátum a miesto narodenia, poslednú adresu pobytu v domovskom členskom štáte a svoju adresu vo volebnom území členského štátu bydliska;~~

↓ 93/109/ES

~~b) že nekandiduje vo voľbách do Európskeho parlamentu v žiadnom inom členskom štáte a~~

~~e) tam, kde je to vhodné, lokalitu alebo volebný obvod vo svojom domovskom členskom štáte, v ktorom bol naposledy zapísaný na zozname voličov a~~

↓ 2013/1/EÚ článok 1 ods. 2
písm. b)

~~d) že nebol individuálnym súdnym rozhodnutím alebo správnym rozhodnutím za podmienky, že správne rozhodnutie môže byť predmetom súdnych opravných prostriedkov, pozbavený práva byť volený v domovskom členskom štáte.~~

↓ 93/109/ES (prispôsobené)

~~23.~~ Členský štát bydliska tiež môže od ~~štátneho príslušníka spoločenstva oprávneného~~ ☒ občanov Únie oprávnených ☒ kandidovať vo voľbách vyžadovať predloženie platného ~~preukazu~~ ☒ dokladu ☒ totožnosti. Môže tiež od ~~neho~~ ☒ nich ☒ žiadať, aby ~~uviedol~~ ☒ uviedli ☒ dátum, od ktorého ~~je štátnym príslušníkom~~ ☒ sú štátnymi príslušníkmi ☒ členského štátu.

↓ nový

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 týkajúce sa zmeny formy a obsahu vzoru formálneho vyhlásenia uvedeného v odseku 1 tohto článku.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)
⇒ nový

Článok 11

☒ Rozhodnutie o registrácii a opravné prostriedky ☒

1. Členský štát bydliska včas ⇒ a v jasnom a jednoducho jazyku ⇐ informuje ~~dotknutú osobu~~ ☒ dotknuté osoby ☒ o ~~výsledku jej žiadosti~~ ⇒ rozhodnutí o ich žiadostiach ⇐ o zápis do zoznamu voličov alebo o rozhodnutí týkajúcom sa prijateľnosti ~~jej žiadosti~~ ☒ ich žiadostí ☒ kandidovať.

2. Pokiaľ by ~~osoba~~ ☒ občanom Únie ☒ ~~nebola zapísaná do voličského zoznamu, alebo by jej žiadosť o zápis bola zamietnutá~~ ⇒ bol zamietnutý zápis do voličského zoznamu ⇐, alebo by ~~jej žiadosť o kandidatúru bola zamietnutá~~ ☒ ich žiadosti o kandidatúru boli zamietnuté ☒, ~~príslušná osoba je oprávnená~~ ☒ príslušné osoby sú oprávnené ☒ podať opravné prostriedky podobne ako právne predpisy členského štátu bydliska ustanovujú voličom a osobám oprávneným kandidovať a ktorí sú jeho štátnymi príslušníkmi.

↓ nový

3. V prípade chýb v zozname voličov alebo v zozname kandidátov pre voľby do Európskeho parlamentu má dotknutá osoba nárok na opravné prostriedky podobne ako právne predpisy členského štátu bydliska predpisujú voličom a osobám oprávneným kandidovať, ktorí sú jeho štátnymi príslušníkmi.

4. Členské štáty včas a jasne informujú dotknutú osobu o rozhodnutí uvedenom v odseku 1 a o opravných prostriedkoch uvedených v odsekoch 2 a 3.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)

Článok 12

☒ Poskytovanie informácií ☒

~~Členský štát bydliska informuje včas a vhodným spôsobom voličov spoločenstva a štátnych príslušníkov spoločenstva oprávnených kandidovať vo voľbách o podmienkach a podrobnostiach pre výkon práva voliť a byť volený vo voľbách tohto štátu.~~

↓ nový

1. Členské štáty určia vnútroštátny orgán zodpovedný za prijatie opatrení potrebných na zabezpečenie toho, aby občania Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, boli včas informovaní o podmienkach a podrobných pravidlách registrácie voliča alebo kandidáta vo voľbách do Európskeho parlamentu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby orgány určené podľa odseku 1 priamo a individuálne oznámili voličom Únie a štátnym príslušníkom Únie oprávneným kandidovať tieto informácie:

a) stav ich registrácie;

b) dátum volieb a spôsob a miesto hlasovania;

c) príslušné pravidlá upravujúce práva a povinnosti voliča a kandidáta vrátane zákazov a nezlučiteľností a sankcií za porušenie volebných pravidiel, najmä tých, ktoré sa týkajú viacnásobného hlasovania;

d) prostriedky na získanie ďalších informácií týkajúcich sa organizácie volieb vrátane zoznamu kandidátov.

3. Informácie o podmienkach a podrobných pravidlách registrácie voliča alebo kandidáta vo voľbách do Európskeho parlamentu a informácie uvedené v odseku 2 sa poskytujú v jasnom a jednoduchom jazyku.

Informácie uvedené v prvom pododseku sa oznámia v jednom alebo vo viacerých úradných jazykoch hostiteľského členského štátu a je k nim pripojený aj preklad aspoň do jedného ďalšieho úradného jazyka Únie, ktorému vo všeobecnosti rozumie čo najväčší počet občanov Únie s bydliskom na jeho území, a to v súlade s požiadavkami na kvalitu uvedenými v článku 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724³⁰.

4. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie o podmienkach a podrobných pravidlách registrácie voliča alebo kandidáta vo voľbách do Európskeho parlamentu a informácie uvedené v odseku 2 sprístupnili osobám so zdravotným postihnutím a starším osobám pomocou vhodných prostriedkov, spôsobov a formátov komunikácie.

↓ 93/109/ES (prispôsobené)
⇒ nový

Článok 13

⊗ Mechanizmus na výmenu informácií ⊗

1. Členské štáty si vymieňajú informácie potrebné ~~pre~~ na vykonávanie článku 4 ⇒ v dostatočnom predstihu pred dňom volieb ⇐. Na tento účel členský štát bydliska ~~na základe formálneho vyhlásenia uvedenom v článkoch 9 a 10,~~ ⇒ začne poskytovať ⇐ v dostatočnom

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).

predstihu pred dňom volieb informuje domovský členský štát domovskému členskému štátu ⇒ najneskôr šesť týždňov pred prvým dňom volebného obdobia uvedeného v článku 10 ods. 1 aktu o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu súbor informácií uvedených v prílohe III ⇐ o jeho štátnych príslušníkoch zapísaných do zoznamov voličov alebo kandidujúcich vo voľbách. Domovský členský štát prijme v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi príslušné opatrenia na zabezpečenie toho, aby jeho štátni príslušníci nevolili viac ako jedenkrát alebo nekandidovali vo voľbách vo viac ako v jednom členskom štáte.

↓ nový

2. Domovský členský štát zabezpečí, aby opatrenia uvedené v odseku 1 nebránili jeho štátnym príslušníkom voliť alebo byť volení v iných typoch volieb.

3. Komisia poskytne zabezpečený nástroj na podporu členských štátov pri výmene súboru informácií uvedených v prílohe III na účely odseku 1 tohto článku. Nástroj členským štátom bydliska umožní poskytovať uvedené informácie v zašifrovanej forme každému domovskému členskému štátu, ktorého občania predložili formálne vyhlásenie uvedené v článkoch 9 a 10.

4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 týkajúce sa zmeny súboru informácií uvedených v prílohe III.

5. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty na účely vymedzenia zodpovedností a povinností v súvislosti s prevádzkou zabezpečeného nástroja uvedeného v odseku 3 v súlade s požiadavkami kapitoly IV nariadenia (EÚ) 2016/679. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 19.

Článok 14

Osobitné spôsoby hlasovania

Členské štáty, ktoré vo voľbách do Európskeho parlamentu umožňujú voliť prostredníctvom hlasovania vopred, poštou a elektronicky a cez internet, zabezpečia, aby tieto spôsoby hlasovania boli pre voličov Únie dostupné za rovnakých podmienok, aké sa uplatňujú na ich vlastných štátnych príslušníkov.

Článok 15

Monitorovanie

Členské štáty určia orgán zodpovedný za zber príslušných štatistických údajov o účasti občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu, na voľbách do Európskeho parlamentu, a za ich poskytovanie verejnosti a Komisii.

KAPITOLA III

ODCHÝLKY A PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok ~~1614~~

~~☒~~ Odchýlky ~~☒~~

1. Ak ~~1. januára 1993~~ presiahne v danom členskom štáte pomer občanov ~~☒~~ Únie ~~☒~~ ~~únie~~ vo veku oprávňujúcim k účasti vo voľbách, ktorí v ňom majú bydlisko, ale nie sú jeho štátnymi príslušníkmi, 20 % celkového počtu občanov ~~☒~~ Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi daného štátu a ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu ~~☒~~ ~~únie~~, ktorí v ňom majú bydlisko a sú vo veku oprávňujúcim k účasti vo voľbách; tento členský štát môže odchylné od článkov 3, 9 a 10:

- a) obmedziť právo voliť na voličov ~~spoločenstva~~ ~~☒~~ Únie ~~☒~~, ktorí majú v danom členskom štáte ~~bydliska~~ bydlisko počas určitého minimálneho obdobia, ktoré nesmie prekročiť päť rokov;
- b) obmedziť právo kandidovať vo voľbách na ~~štátnych príslušníkov spoločenstva~~ ~~☒~~ občanov Únie ~~☒~~ oprávnených kandidovať vo voľbách, ktorí majú v tomto členskom štáte bydlisko počas určitého minimálneho obdobia, ktoré nesmie prekročiť 10 rokov.

Tieto ustanovenia sa nedotýkajú príslušných opatrení, ktoré ~~tento~~ ~~☒~~ uvedený ~~☒~~ členský štát môže prijať vo vzťahu k zostavovaniu kandidátskych listín, a zámerom ktorých je predovšetkým stimulovať integráciu občanov ~~únie~~ ~~☒~~ Únie ~~☒~~, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu.

Na voličov ~~spoločenstva~~ ~~☒~~ Únie ~~☒~~ a ~~štátnych príslušníkov spoločenstva~~ ~~☒~~ občanov Únie ~~☒~~ oprávnených kandidovať vo voľbách, ktorí kvôli tomu, že majú bydlisko mimo svojho domovského členského štátu alebo z dôvodu ~~☒~~ dĺžky ~~☒~~ trvania tohto bydliska nemajú právo voliť alebo byť volení v tomto domovskom štáte, sa však nevzťahujú vyššie uvedené podmienky týkajúce sa dĺžky bydliska.

2. V prípade, že ~~1. februára 1994~~ právne predpisy členského štátu stanovujú, že štátni príslušníci iného členského štátu, ktorí majú v danom štáte bydlisko, majú právo voliť do národného parlamentu tohto štátu a na tento účel môžu byť zapísaní do zoznamu voličov tohto štátu podľa presne tých istých podmienok ako voliči, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto štátu, môže sa tento členský štát od tejto smernice zdržať uplatňovania článkov 6 až 13 vzhľadom na takýchto štátnych príslušníkov.

3. ~~Do 31. decembra 1997 a následne~~ 18 mesiacov pred každými voľbami do Európskeho parlamentu predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu o tom, či je udelenie odchýlky príslušným členským štátom podľa článku ~~8b~~ ~~☒~~ 22 ~~☒~~ ods. 2 ~~zmluvy o ES~~ ~~☒~~ ZFEÚ ~~☒~~ stále oprávnené a prípadne navrhne, aby sa urobili potrebné úpravy.

Členské štáty, ktoré sa odvolávajú na odchýlky podľa odseku 1, informujú Komisiu o všetkých dôležitých okolnostiach.

~~Článok 15~~

~~Pre štvrté priame voľby do Európskeho parlamentu platia nasledujúce osobitné ustanovenia:~~

- ~~a) na občanov únie, ktorí 15. februára 1994 už majú právo voliť v členskom štáte bydliska, a mená ktorých sú zapísané v zozname voličov v členskom štáte bydliska, sa nevzťahujú formality stanovené v článku 9;~~
- ~~b) členské štáty, v ktorých boli zoznamy voličov uzavreté pred 15. februárom 1994, urobia potrebné kroky, aby voličom spoločenstva, ktorí majú záujem o vykonanie svojho práva voliť v danom štáte, umožnili zapísať ich mená do zoznamu voličov v dostatočnom predstihu pred dňom volieb;~~
- ~~e) členské štáty, v ktorých sa nezostavujú osobitné zoznamy voličov, ale spôsobilosť voliť sa označuje v zoznamoch obyvateľstva, a v ktorých účasť na voľbách nie je povinná, môžu tento systém uplatňovať aj vo vzťahu k voličom spoločenstva, ktorí sú zapísaní v zozname obyvateľov a ktorí po tom, čo boli individuálne informovaní o svojich právach, neprejavili želanie vykonať svoje právo voliť vo svojom domovskom členskom štáte. Tieto členské štáty pošlú domovským členským štátom dokument preukazujúci zámer týchto voličov voliť v členskom štáte bydliska;~~
- ~~d) členské štáty, v ktorých právne predpisy upravujú vnútorný postup pokiaľ ide o nominácie kandidátov za politické strany a zoskupenia, môžu stanoviť, že všetky takéto postupy, ktoré začali v súlade s právnymi predpismi pred 1. februárom 1994, ako aj s nimi súvisiace rozhodnutia, zostanú v platnosti.~~

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

~~Článok 1746~~

~~⊠ Predkladanie správ ⊠~~

↓ nový

1. Do šiestich mesiacov od každých volieb do Európskeho parlamentu zašlú členské štáty Komisii informácie o uplatňovaní tejto smernice na svojom území. Okrem všeobecných zistení obsahuje táto správa aj štatistické údaje o účasti voličov Únie a občanov Únie oprávnených kandidovať na voľbách do Európskeho parlamentu a súhrn opatrení prijatých na podporu tejto účasti.

↓ 93/109/ES (prispôbené)

⇒ nový

~~Do 31. decembra 1995~~ ⇒ 2. Do jedného roka od každých volieb do Európskeho parlamentu ⇐ Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice pri voľbách do Európskeho parlamentu v júni 1994. Na základe tejto správy, ako aj

~~v súlade s návrhom Komisie a po porade s Európskym parlamentom, môže Rada prijať ustanovenia, ktoré menia a doplnia túto smernicu.~~

↓ nový

Článok 18

Hodnotenie

Do dvoch rokov od volieb do Európskeho parlamentu v roku 2029 Komisia posúdi uplatňovanie tejto smernice a vypracuje hodnotiacu správu o pokroku dosiahnutom pri plnení cieľov, ktoré sú v nej uvedené. Súčasťou hodnotenia je aj preskúmanie fungovania článku 13.

Článok 19

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 9, 10 a 13 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od nadobudnutia účinnosti tejto smernice.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 9, 10 a 13 môže Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 9, 10 a 13 nadobudne účinnosť, len ak Rada voči nemu nevzniesla námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu

Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Rada informovala Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

↓ 93/109/ES (prispôbené)
⇒ nový

Článok ~~21~~¹⁷

Transpozícia

Členské štáty prijímú a uverejnia ⇒ do 31. mája 2023 ⇐ zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s ⇒ článkom 9 ods. 2 a 4, článkom 10 ods. 1, článkom 11 ods. 1, 3 a 4, článkom 12, článkom 13 ods. 1, 2 a 3, článkom 14, článkom 15, článkom 17 a prílohami I, II a III ⇐ ~~touto smernicou do 1. februára 1994. Bezodkladne o tom informujú Komisiu~~ Znenie uvedených opatrení bezodkladne oznámia Komisii .

↓ nový

Tieto opatrenia uplatňujú od 31. mája 2023.

↓ 93/109/ES (prispôbené)

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ~~ustanoveniach~~ opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Takisto uvedú, že odkazy v platných zákonoch, iných právnych predpisoch alebo správnych opatreniach na smernicu zrušenú touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 22

Zrušenie

Smernica 93/109/ES, zmenená smernicou uvedenou v prílohe IV, časti A, sa zrušuje s účinnosťou od 31. mája 2023 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc uvedených v prílohe IV časti B do vnútroštátneho práva.

Odkazy na zrušené smernice sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe V.

Článok ~~23~~¹⁸

☒ Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie ☒

Táto smernica nadobúda účinnosť ☒ dvadsiatym ☒ dňom ☒ po ☒ jej uverejnenia
uverejnení v *Úradnom vestníku* ☒ *Európskej únie* ☒ ~~*Európskych spoločenstiev*~~.

☒ Články 1 až 8, článok 9 ods. 1 a 3, článok 10 ods. 2 a článok 11 ods. 2 sa uplatňujú od
31. mája 2023. ☒

Článok ~~24~~¹⁹

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*